

Huiswerk Besliskunde A (2016) - Week 5

De deadline van deze huiswerkset is vrijdag 28 oktober 2016. Het huiswerk mag handgeschreven ingeleverd worden, maar we accepteren alleen *individuele* submissions. U kunt uw uitwerkingen tijdens het college inleveren. Als dit niet lukt, stuurt u dan tijdig uw uitwerkingen via e-mail naar zowel mjhvdbergh 'at' gmail.com als maykestraatman 'at' gmail.com.

Opgaven voor 6 EC (4 in totaal)

Opgave 1 Geef van elk van de volgende uitspraken aan of ze waar zijn of niet waar. Beargumenteer bij elke uitspraak **kort** uw antwoord. (Uw antwoord wordt enkel goedgekeurd bij een correcte beargumentatie.)

- 1) Laat $\{N(t), t \geq 0\}$ een vernieuwingsproces zijn en definieer $M(t) = \lfloor N(t)/2 \rfloor$. Het proces $\{M(t), t \geq 0\}$ is ook een vernieuwingsproces.
- 2) Voor elk vernieuwingsproces $\{N(t), t \geq 0\}$ geldt dat $\mathbb{P}(N(s+t) = k \mid N(s) = j) = \mathbb{P}(N(t) = k - j)$ voor alle $s, t \geq 0$, $j = 1, \dots, k$ en $k = 1, 2, \dots$
- 3) Stel $X_1, X_2, \dots$ is een rij i.i.d. niet-negatieve stochasten. Dan is $\tau = \inf\{k : \{\sum_{i=1}^{k-1} X_i \leq 1\} \cap \{\sum_{i=1}^k X_i \geq 1\}\}$ een stoptijd voor de rij $X_1, X_2, \dots$

Opgave 2 Maak opgave 2.2 uit het dictaat. Beperk u zich bij de argumentatie tot een enkele zin per subopgave.

Opgave 3 Beschouw een vernieuwingsproces $\{N(t), t \geq 0\}$, waarvan de tussentijden $X_1, X_2, \dots$ een verdeling hebben die continu en geheugenloos is met verwachting $\mathbb{E}[X_1] = 2$.

- a) Geef een uitdrukking voor $m(t)$ en $F_n(t)$.

In de praktijk is een directe uitdrukking voor $m(t)$ vaak niet bekend. Men zou dan op basis van Lemma 2.3 uit het dictaat kunnen postuleren dat $m_j(t) = \sum_{n=1}^j F_n(t)$ voor een grote waarde van j de waarde van $m(t)$ goed kan benaderen.

- b) Bereken met behulp van de computer waarden voor $m_{10}(1), m_{10}(15), m_{10}(50), m_{40}(1), m_{40}(15)$ en $m_{40}(50)$, en vergelijk deze waarden met de theoretische waarden $m(1), m(15)$ en $m(50)$, verkregen via a).
- c) Wat valt u op bij b)? Verklaar kort uw bevindingen. Zoals immer geldt het credo: 'hoe bondiger, hoe beter'!

Epiloog: als het goed is heeft u geconstateerd dat deze manier van benaderen in bepaalde gevallen niet zal werken. Overigens is deze manier van benaderen überhaupt al lastig over het algemeen: $F_n(t)$ is voor grotere waarden van n in het algemeen lastig, op z'n minst veel werk, om uit te rekenen. Zoals tijdens het college gezegd: Lemma 2.3 is schattig, maar we hebben er in de praktijk weinig aan.

Opgave 4 De illustere meneer X vervangt de batterij van zijn telefoon wanneer deze kapot gaat. Het vervangen van een batterij kost een negeerbare hoeveelheid tijd. De tijd (ofwel de levensduur) totdat een telefoonbatterij van meneer X het begeeft gemeten vanaf de installatie is continu uniform(0,5) verdeeld, gemeten in maanden. De levensduren van verschillende batterijen zijn onafhankelijk.

- a) Laat meneer X 3 maanden geleden een nieuwe batterij geïnstalleerd hebben. Wat is het verwachte aantal batterijen dat door meneer X sindsdien tot nu toe is geïnstalleerd?
- b) Meneer X is het vervangen van kapotte batterijen eigenlijk spuugzat, en hij besluit om per direct zijn strategie te veranderen. Wanneer een batterij al kapot gaat voordat deze 3 maanden oud is, dan vervangt meneer X deze. Echter, als een batterij na 3 maanden nog steeds functioneert, dan vervangt meneer X hem nu ook preventief, ook al functioneert hij nog steeds. Wat is bij deze nieuwe strategie de verwachte tijd tussen twee vervangingen van batterijen in de telefoon van meneer X?
- c) De onvolprezen mevrouw Y hanteert de nieuwe strategie van meneer X al sinds jaar en dag bij haar eigen telefoon, maar de levensduren van de batterijen behorend bij haar telefoon zijn ieder $\text{Erlang}(3, 1)$ verdeeld, wederom gemeten in maanden. Deze levensduren zijn echter nog steeds onderling onafhankelijk. Wat is de lange-termijn vervangingsfrequentie van batterijen in de telefoon van mevrouw Y?
- d) Op de lange termijn, hoe vaak per maand moet mevrouw Y naar verwachting haar batterij vervangen omdat deze stuk gegaan is?

Opgaven voor 10 EC (7 in totaal)

Opgaven 1-4 Zie hierboven.

Opgave 5 Maak opgave 2.1 uit het dictaat.

Opgave 6 Maak opgave 2.4 uit het dictaat.

Opgave 7 Maak opgave 2.12 uit het dictaat.